

Αριθμός 611/2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 21 Νοεμβρίου 2019, με την εξής σύνθεση: Δ. Σκαλτσούνης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος, Ι. Αργυράκη, Β. Ανδρουλάκης, Σύμβουλοι, Δ. Βανδώρος, Σ. Παπακωνσταντίνου, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Ν. Βασιλόπουλος.

Για να δικάσει την από 19 Αυγούστου 2019 αίτηση:

των: 1. του, ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Χαράλαμπο Χρυσανθάκη (Α.Μ.), που τον διόρισε στο ακροατήριο, 2. [2..... 39], οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και 40. του, η οποία παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, στον οποίο δόθηκε προθεσμία μέχρι τις 29 Νοεμβρίου 2019, για τη νομιμοποίησή του,

κατά των: 1.[140], οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Παναγιώτη Ζυγούρη, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή οι αναιρεσεύοντες επιδιώκουν να αναιρεθεί η υπ΄ αριθμ. 657/2019 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ιωαννίνων.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Σ. Παπακωνσταντίνου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον δικηγόρο των αναιρεσειόντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο των αναιρεσιβλήτων, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

4. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση κατατέθηκε στη Γραμματεία του εκδόντος την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση Διοικητικού Πρωτοδικείου Άρτας στις 19.8.2019, επομένως, ως εκ του χρόνου ασκήσεώς της, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 12 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (Α΄

213), με τις οποίες αντικαταστάθηκαν, από την 1η.1.2011, οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, πρόκειται δε περί διαφοράς μη άμεσου χρηματικού αντικειμένου. Συνεπώς, για το παραδεκτό της ασκήσεως της κρινομένης αιτήσεως απαιτείται η προβολή και η τεκμηρίωση εκ μέρους των αναιρεσιδόντων, με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περιλαμβανόμενους στο εισαγωγικό δικόγραφο, της συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, όπως αυτή ισχύει.

5. Επειδή, ο ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α΄ 87) ορίζει, στο άρθρο 1, που φέρει τον τίτλο «Σύσταση δήμων», ότι: 1. Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. 2. Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συνιστώνται ανά νομό ως εξής: 1. ... 4. ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι: 1. ... 2. Δήμος Νικολάου Σκουφά με έδρα το Πέτα και ιστορική έδρα το Κομμένο αποτελούμενος από τους δήμους α. Πέτα β. Αράχθου γ. Κομποτίου και την κοινότητα Κομμένου, οι οποίοι καταργούνται ...», στο άρθρο 2, που φέρει τον τίτλο «Συγκρότηση Δήμων», ότι: «1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας. 2. ...», στο άρθρο 7, που φέρει τον τίτλο «Δημοτικές αρχές», ότι: «1. Ο δήμος διοικείται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο. 2. Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από ...», στο άρθρο 9, με τον τίτλο «Διάρκεια δημοτικής περιόδου», όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 του Κεφαλαίου Γ΄ του ν. 4555/2018 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ... [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]...» (Α΄ 133/19.7.2018), το οποίο, κατά τις μεταβατικές διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 44 του αυτού νόμου, ισχύει από την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δημοτική περίοδο, καθώς και για τις εκλογές για την ανάδειξη δημάρχων και δημοτικών συμβούλων της 26ης Μαΐου 2019, ότι: «1. Ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και οι πρόεδροι των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων, εκλέγονται κάθε τέσσερα (4) χρόνια με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία... 2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου, κάθε τέταρτο έτος .. 3. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους. 4. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος: α) Ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας στα αξιώματα της παραγράφου 1 θα διεξαχθεί την Κυριακή κατά την οποία διενεργείται η ψηφοφορία για την εκλογή των αντιπροσώπων της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του έτους 2019. β) Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων ... γ) Η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Σεπτεμβρίου 2019 και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2023 και λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες. δ) ...», στο άρθρο 14, με τον τίτλο

«Κωλύματα και ασυμβίβαστα», όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 11 του Κεφαλαίου Γ' του ν. 4555/2018, το οποίο, κατά τις μεταβατικές διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 44 του εν λόγω νόμου, ισχύει από την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δημοτική περίοδο και ισχύει και για τις εκλογές για την ανάδειξη δημάρχων και δημοτικών συμβούλων της 26ης Μαΐου 2019, ότι: «1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή πρόεδροι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων: α) ... β) ... γ) ... δ) ... ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των Περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα (12) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από την διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, άσκησαν καθήκοντα Προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων (όπως το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ε' αντικαταστάθηκε από το άρθρο 51 παρ. 3 του ν. 4604/2019, Α' 50/26.3.2019). Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας. στ) Όποιοι συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία ... ζ) ... 2. Επιπλέον των οριζόμενων στην παράγραφο 1, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι ή πρόεδροι ή σύμβουλοι κοινότητας: α) ... β) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στον ίδιο δήμο και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος. Το κώλυμα αίρεται εφόσον οι υπάλληλοι αυτοί παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω υπάλληλοι μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4257/2014 ... 3. ... 4. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή δεν εξόφλησαν την οφειλή τους σύμφωνα με το άρθρο 15 ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το κατά τόπο αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο με απόφασή του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45, πρόσωπα. ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 163 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007 (Α' 143) Κώδικα κατάστασης δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων, που φέρει τον τίτλο «Ειδικοί Σύμβουλοι - Επιστημονικοί Συνεργάτες - Ειδικοί Συνεργάτες των Ο.Τ.Α.», ορίζονται τα εξής: «1. Σε κάθε δήμο

συνιστώνται θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών, συνολικού αριθμού ίσου με τον αριθμό των Αντιδημάρχων του δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 2 του ν. 3852/2010 ... Οι θέσεις που συνιστώνται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, καλύπτονται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η διάρκεια των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου εντός της οποίας προσλήφθηκαν (όπως το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 78 παρ. 6 του ν. 4604/2019, Α' 50/26.3.2019). 2. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι, οι Ειδικοί Συνεργάτες και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες δεν παρεμβάλλονται στην οργανωτική και βαθμολογική κλίμακα, ούτε οι θέσεις τους έχουν αντιστοιχία με τις θέσεις της κλίμακας αυτής. Υπόκεινται απευθείας στην ιεραρχική εξάρτηση του οικείου Δημάρχου ή του Προέδρου του Συνδέσμου, για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί, και είναι ανεξάρτητοι από το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ιδιωτικού δικαίου, που προσλαμβάνεται σε οργανικές θέσεις για την εξυπηρέτηση διαρκών αναγκών. 3. ... 4. Η πλήρωση των θέσεων Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών και Επιστημονικών Συνεργατών, που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, ενεργείται, ύστερα από δημόσια γνωστοποίηση δια του Τύπου, με απόφαση του Δημάρχου ή του Προέδρου του Συνδέσμου, ο οποίος και προσλαμβάνει τα πρόσωπα που είναι, κατά την κρίση του, κατάλληλα. Η απόφαση αυτή, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζει τις δραστηριότητες και τα ειδικότερα καθήκοντα με τα οποία θα απασχοληθεί ο προσλαμβανόμενος. Η πρόσληψη ολοκληρώνεται με την υπογραφή από τον προσλαμβανόμενο ειδικής συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, από την οποία και συνάπτεται η εργασιακή σχέση με το Δήμο ή το Σύνδεσμο και αρχίζει η υποχρέωση του προσλαμβανόμενου για παροχή υπηρεσιών. 5. ... 6. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι, οι Ειδικοί Συνεργάτες και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες δεν ασκούν αποφασιστικές αρμοδιότητες οποιασδήποτε μορφής. Παρέχουν συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες, γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων του Δήμου ή του Συνδέσμου, τον οποίο έχουν οριστεί να εξυπηρετήσουν. Το συμβουλευτικό τους έργο απευθύνεται προς τον Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο και τη Δημαρχιακή Επιτροπή ή προς τον Πρόεδρο του Συνδέσμου, το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή, ανάλογα με τις αρμοδιότητες τους ... 7. Το έργο των Ειδικών Συμβούλων, των Ειδικών Συνεργατών και των Επιστημονικών Συνεργατών δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του Δικηγόρου, αλλά αναστέλλει την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Για όσους έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, η άσκηση του ελεύθερου επαγγέλματός τους είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση των καθηκόντων του Ειδικού Συμβούλου, του Ειδικού Συνεργάτη και του Επιστημονικού Συνεργάτη. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας μπορεί να εισαχθούν εξαιρέσεις στην εφαρμογή αυτής της παραγράφου, μόνο όταν πρόκειται για πρόσληψη Ειδικού ή Επιστημονικού Συνεργάτη. Στην περίπτωση αυτή έχει ανάλογη εφαρμογή η παρ. 3 περ. α' του άρθρου 29 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α). 8. ... 9. Η σύμβαση εργασίας των Ειδικών Συμβούλων, των Επιστημονικών Συνεργατών και των Ειδικών Συνεργατών λύεται με το θάνατο, την έκπτωση, την παραίτηση και την καταγγελία της, ή την πάροδο είκοσι (20) ημερών από την αποχώρηση του Δημάρχου ή του Προέδρου του Συνδέσμου, εφόσον οι αντικαταστάτες τους δεν εκδηλώσουν με πράξη τους τη συγκατάθεσή τους για τη διατήρησή τους ...». Εξάλλου, στο άρθρο 29 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114) Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που φέρει τον τίτλο «Κωλύματα και ασυμβίβαστα», ορίζεται ότι: « 1. ... 2. ... 3. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι Δήμαρχοι, πρόεδροι Κοινοτήτων, δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος, τοπικοί σύμβουλοι ή πάρεδροι: α. Όποιοι συνδέονται με το Δήμο ή την Κοινότητα ή τα νομικά τους πρόσωπα, εξαιρουμένων των συνδέσμων, με συμβάσεις προμήθειας, εκτέλεσης δημοτικού ή κοινοτικού έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής

υπηρεσίας, ύψους άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ συνολικά ετησίως ...». Τέλος, στο άρθρο 245 του ίδιου ως άνω ν. 3463/2006 ορίζεται ότι: «1. Δύο ή περισσότεροι Δήμοι ή Κοινότητες μπορούν, με απόφαση καθενός από τα δημοτικά ή κοινοτικά τους συμβούλια, να συστήσουν Σύνδεσμο Δήμων ή Κοινοτήτων ή Δήμων και Κοινοτήτων με ειδικό σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού. 2. Η απόφαση των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, περιέχει τον ειδικό σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, καθώς και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει κάθε χρόνο κάθε Δήμος ή κάθε Κοινότητα. Στην απόφαση σύστασης του Συνδέσμου αναφέρονται ρητά και οι υπηρεσίες, για τις οποίες επιβάλλονται τέλη. 3. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, αφού ελέγξει τη νομιμότητα των σχετικών αποφάσεων των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων που αφορούν τη σύσταση του Συνδέσμου, εκδίδει σχετική πράξη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ...», στο άρθρο 246 ότι: «1. Ο Σύνδεσμος διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο, την εκτελεστική επιτροπή και τον πρόεδρό του. 2. ...» και στο άρθρο 247 ότι: «1. Το διοικητικό συμβούλιο του Συνδέσμου έχει τις αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου και ο πρόεδρός του τις αρμοδιότητες του Δημάρχου και του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Οι σχετικές διατάξεις που αφορούν τους Δήμους εφαρμόζονται αναλόγως ως προς τη Διοίκηση του Συνδέσμου. Η εκτελεστική επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες της δημορχιακής επιτροπής και όσες αρμοδιότητες της αναθέτει το ίδιο το συμβούλιο ...».

6. Επειδή, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτουν τα εξής: Με την 7/11.5.2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Άρτας (διαδικασία εκουσίας δικαιοδοσίας), όπως διορθώθηκε με την 17/15.5.2019 απόφαση του ίδιου δικαστηρίου, ανακηρύχθηκαν οι συνδυασμοί που θα συμμετείχαν στις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 και τις τυχόν επαναληπτικές της 2ας Ιουνίου 2019 που θα διενεργούνταν για την εκλογή δημοτικών αρχών στον Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας, καθώς και οι υποψήφιοι δήμαρχοι και οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι των συνδυασμών αυτών. Με την ως άνω απόφαση ανακηρύχθηκε, μεταξύ άλλων, ως υποψήφιος ο συνδυασμός «.....» με επικεφαλής και υποψήφια δήμαρχο τη (..... αναιρεσίβλητη), καθώς και η αναιρεσίβλητη ως υποψήφια δημοτική σύμβουλος στην Εκλογική Περιφέρεια και η αναιρεσίβλητη ως υποψήφια δημοτική σύμβουλος στην Εκλογική Περιφέρεια με τον ίδιο ως άνω συνδυασμό. Κατόπιν, με την 29/21.6.2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Άρτας (διαδικασία εκουσίας δικαιοδοσίας) επικυρώθηκαν τα αποτελέσματα των αρχικών και επαναληπτικών δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου και της 2ας Ιουνίου 2019 και ανακηρύχθηκαν, μεταξύ άλλων, ο συνδυασμός των αναιρεσιβλήτων «.....» ως επιτυχών και η επικεφαλής αυτού ως Δήμαρχος, ενώ η (..... αναιρεσίβλητη), λαμβάνοντας 668 σταυρούς προτίμησης, ανακηρύχθηκε δημοτική σύμβουλος στην Εκλογική Περιφέρεια και η (..... αναιρεσίβλητη), λαμβάνοντας 334 σταυρούς προτίμησης, ανακηρύχθηκε δημοτική σύμβουλος στην Εκλογική Περιφέρεια του Δήμου Επίσης, με την τελευταία αυτή απόφαση ανακηρύχθηκε ο συνδυασμός των αναιρεσιβλήτων «.....» πρώτος επιλαχών συνδυασμός. Με την από 28.6.2019 ένσταση που κατέθεσαν οι ήδη αναιρεσιβλήτες, επικαλούμενοι την ιδιότητά τους ως υποψηφίων δημοτικών συμβούλων στις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 στον Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας με τον εκλογικό συνδυασμό «.....» με επικεφαλής και υποψήφιο Δήμαρχο τον

και ταυτόχρονα ως εκλογέων εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους του ως άνω Δήμου, ζήτησαν την ακύρωση: α) της 29/21.6.2019 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Άρτας, με την οποία επικυρώθηκαν τα αποτελέσματα των αρχικών και επαναληπτικών δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου και της 2ας Ιουνίου 2019 στον Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας και ανακηρύχθηκαν ο επιτυχών και οι επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, ο Δήμαρχος και οι τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι κάθε συνδυασμού ανά εκλογική περιφέρεια, κατά το μέρος που αφορά την ανακήρυξη της αναιρεσίβλητης ως δημοτικής συμβούλου στην Εκλογική Περιφέρεια και της αναιρεσίβλητης ως δημοτικής συμβούλου στην Εκλογική Περιφέρεια του Δήμου της Περιφερειακής Ενότητας με τον επιτυχόντα συνδυασμό «.....», λόγω συνδρομής κωλυμάτων εκλογιμότητας στο πρόσωπό τους και β) των δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου και της 2ας Ιουνίου 2019 στον Δήμο, λόγω αλλοίωσης του συνολικού εκλογικού αποτελέσματος ενόψει της ανακηρύξεως των δύο ως άνω υποψηφίων δημοτικών συμβούλων με τον συνδυασμό των αναιρεσιβλήτων και της συνακόλουθης συμμετοχής τους στις δημοτικές εκλογές. Επίσης, οι ήδη αναιρεσεύοντες ζήτησαν να διενεργηθεί επαναληπτική ψηφοφορία χωρίς τη συμμετοχή του συνδυασμού «.....», λόγω της μη νόμιμης ανακηρύξεώς του ως εκ της συμμετοχής σε αυτόν υποψηφίων με κωλύματα εκλογιμότητας. Ειδικότερα, οι ήδη αναιρεσεύοντες προέβαλαν ότι η ανακήρυξη της αναιρεσίβλητης αρχικά ως υποψηφίας και κατόπιν ως δημοτικής συμβούλου είναι μη νόμιμη λόγω συνδρομής στο πρόσωπό της του κωλύματος του άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010. Και τούτο διότι, κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσειόντων, ενώ αυτή είχε συνάψει με τον Σύνδεσμο, νομικό πρόσωπο στο οποίο συμμετείχε και ο Δήμος, την 599/18.10.2018 σύμβαση παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο «Περιβαλλοντικός έλεγχος όλων των εγκαταστάσεων του Συνδέσμου για την τήρηση των όρων των ΑΕΠΟ και την εναρμόνιση με τους όρους της Εθνικής και Κοινοτικής Αρχής», με διάρκεια από 18.10.2018 έως 17.10.2019 και συνολική αξία αμοιβής 16.960,23 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., με την 244/1.4.2019 απόφαση του Προέδρου του ως άνω Συνδέσμου αποφασίστηκε η λύση της εν λόγω συμβάσεως για προσωπικούς λόγους της χωρίς καμία αξίωση, ενώ με την 245/1.4.2019 σύμβαση τροποποιήθηκε η 599/18.10.2018 σύμβαση ως προς τη διάρκειά της και καθορίστηκε ως ημερομηνία λήξης της συμβάσεως η 31η.3.2019. Ωστόσο, την ίδια ημέρα η συνήψε με τον ανωτέρω Σύνδεσμο την 246/1.4.2019 σύμβαση παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο «Υπηρεσίες συμβούλου υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων», με διάρκεια από 1η.4.2019 έως 31.12.2020 και συνολική αξία αμοιβής 8.000 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι 4.000 ευρώ για το έτος 2019 και 4.000 ευρώ για το έτος 2020. Ενόψει των ανωτέρω και του γεγονότος ότι η συνδεόταν με συμβατικό δεσμό με τον Σύνδεσμο με διαδοχικές συμβάσεις από το έτος 2015, οι αναιρεσεύοντες προέβαλαν ότι η λύση της από 18.10.2018 συμβάσεως με τον ανωτέρω Σύνδεσμο πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων των δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019 ήταν εντελώς προσηματική αποβλέπουσα αποκλειστικά στην παράκαμψη του κωλύματος του άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010, η ταυτόχρονη δε σύναψη νέας συμβάσεως με οικονομικό αντικείμενο κατώτερο των 5.000 ευρώ, ήτοι κάτω από το όριο που προβλέπει η ως άνω διάταξη για τη συνδρομή κωλύματος εκλογιμότητας, αποδεικνύει την πρόθεση συνεχίσεως του συμβατικού δεσμού και καταστρατηγήσεως της ως άνω διατάξεως. Συνεπώς, κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσειόντων, πρόκειται για συνέχιση της ίδιας συμβατικής σχέσεως, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται αδιαλείπτως, το οικονομικό της δε αντικείμενο υπερβαίνει, σε κάθε περίπτωση, το όριο των 5.000 ευρώ για το έτος 2019. Οι ήδη αναιρεσεύοντες επικαλέστηκαν και προσκόμισαν προς απόδειξη των ισχυρισμών τους, μεταξύ άλλων, τα εξής: α) την 598/17.10.2018 απόφαση του Προέδρου του Συνδέσμου, με την οποία αποφασίστηκε η

απευθείας ανάθεση των υπηρεσιών «Περιβαλλοντικός έλεγχος όλων των εγκαταστάσεων του Συνδέσμου για την τήρηση των όρων των ΑΕΠΟ και την εναρμόνιση με τους όρους της Εθνικής και Κοινοτικής Αρχής» στην, β) την .../18.10.2018 σύμβαση παροχής υπηρεσιών, γ) την 244/1.4.2019 απόφαση του Προέδρου του ως άνω Συνδέσμου, δ) την .../1.4.2019 τροποποιητική σύμβαση, ε) την 246/1.4.2019 σύμβαση παροχής υπηρεσιών, στ) τις 337/22.10.2015 και 350/23.9.2016 αποφάσεις του ως άνω Προέδρου, με τις οποίες αποφασίστηκε η απευθείας ανάθεση των υπηρεσιών «Συμβούλου υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων» στην, ζ) την 580/18.10.2017 απόφαση του ανωτέρω Προέδρου, με την οποία αποφασίστηκε η απευθείας ανάθεση των υπηρεσιών «Περιβαλλοντικός έλεγχος όλων των εγκαταστάσεων του Συνδέσμου για την τήρηση των όρων των ΑΕΠΟ και την εναρμόνιση με τους όρους της Εθνικής και Κοινοτικής Αρχής» στην και θ) χρηματικά εντάλματα πληρωμής της Αντιθέτως, οι ήδη αναιρεσίβλητοι με το από 22.7.2019 νομίμως κατατεθέν υπόμνημά τους προέβαλαν ότι, κατά τον κρίσιμο χρόνο της ανακηρύξεως της ως δημοτικής συμβούλου (στις 11.5.2019), δεν υπήρχε εκκρεμής σύμβαση μεταξύ αυτής και του εν λόγω Συνδέσμου με οικονομικό αντικείμενο ανώτερο των 5.000 ευρώ, δεδομένου ότι αφενός η .../18.10.2018 σύμβασή της με τον Σύνδεσμο είχε λυθεί νομίμως κατόπιν της με αριθμ. πρωτ./20.3.2019 δηλώσεως της και σύμφωνα με τον όρο που περιλαμβάνεται στο άρθρο 6 παρ. 2 αυτής (της συμβάσεως), το οποίο όριζε ότι: «Η σύμβαση μπορεί να λυθεί μονομερώς με έγγραφη δήλωση του συμβαλλόμενου μέρους που επιθυμεί τη λύση της. Η λύση επέρχεται ένα (1) μήνα μετά την ημερομηνία της δήλωσης ...» και αφετέρου η 246/1.4.2019 σύμβαση είχε ετήσιο οικονομικό αντικείμενο κατώτερο των 5.000 ευρώ. Επιπλέον, υποστήριξαν ότι δεν υπήρχε πρόθεση καταστρατηγήσεως των διατάξεων του ν. 3852/2010, καθώς οι δύο επίμαχες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών είχαν εντελώς διαφορετικό αντικείμενο, σε κάθε δε περίπτωση, η διαδικασία συνάψεως της .../1.4.2019 συμβάσεως είχε εκκινήσει πολύ νωρίτερα πριν από τη λύση της .../18.10.2018 συμβάσεως. Προς απόδειξη των ισχυρισμών τους επικαλέστηκαν και προσκόμισαν, μεταξύ άλλων, την με αριθμ. πρωτ./20.3.2019 δήλωση της προς τον Σύνδεσμο περί λύσεως της .../18.10.2018 συμβάσεως για προσωπικούς λόγους. Το διοικητικό πρωτοδικείο, εκδικάζοντας την ένσταση, έλαβε ειδικότερα υπόψη, όσον αφορά την αναιρεσίβλητη, ότι: α) σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010, δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ή να εκλεγούν δημοτικοί σύμβουλοι, μεταξύ άλλων, όσοι συνδέονται με τα νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχει ο οικείος δήμος με σύμβαση παροχής υπηρεσιών συνολικού ύψους άνω των 5.000,00 ευρώ ετησίως. Ως οικονομικό αντικείμενο της συμβάσεως θεωρείται, κατά την κρίση του διοικητικού πρωτοδικείου, η συμφωνηθείσα και περιλαμβανομένη στη σύμβαση κατά τον χρόνο καταρτίσεώς της χρηματική αντιπαροχή μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., χωρίς να ενδιαφέρει το ποσό που τελικώς εισέπραξε ο αντισυμβαλλόμενος του νομικού προσώπου ή ο χρόνος καταβολής του ποσού αυτού. Επομένως, αν κατά την ημερομηνία ανακηρύξεως των υποψηφίων δεν υπάρχει εκκρεμής σύμβαση με χρηματικό αντικείμενο άνω των 5.000 ευρώ μεταξύ του οικείου Ο.Τ.Α. ή των νομικών του προσώπων ή των νομικών προσώπων στα οποία συμμετέχει και των ανωτέρω προσώπων, τα εν λόγω πρόσωπα δεν κωλύονται να ανακηρυχθούν υποψήφιοι και να καταλάβουν το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου, β) η είχε συνάψει με τον Σύνδεσμο, νομικό πρόσωπο στο οποίο συμμετείχε και ο Δήμος, την .../18.10.2018 σύμβαση παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο «Περιβαλλοντικός έλεγχος όλων των εγκαταστάσεων του Συνδέσμου για την τήρηση των όρων των ΑΕΠΟ και την εναρμόνιση με τους όρους της Εθνικής και Κοινοτικής Αρχής», με διάρκεια από 18.10.2018 έως 17.10.2019 και συνολική αξία αμοιβής 16.960,23 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., στο άρθρο 6 της οποίας είχε οριστεί ότι: «Η σύμβαση μπορεί να λυθεί μονομερώς με έγγραφη δήλωση του συμβαλλόμενου μέρους που επιθυμεί

τη λύση της. Η λύση επέρχεται ένα (1) μήνα μετά την ημερομηνία της δήλωσης ...», γ) η, με την με αριθμ. πρωτ./20.3.2019 δήλωσή της προς τον ανωτέρω Σύνδεσμο ζήτησε τη λύση της εν λόγω συμβάσεως για προσωπικούς λόγους, η δε σύμβαση λύθηκε με την 244/1.4.2019 απόφαση του Προέδρου του ως άνω Συνδέσμου χωρίς καμία αξίωση μεταξύ των συμβαλλομένων, ενώ με την/1.4.2019 σύμβαση τροποποιήθηκε η/18.10.2018 σύμβαση ως προς τη διάρκειά της και καθορίστηκε ως ημερομηνία λήξεως της συμβάσεως η 31η.3.2019. Με βάση τα δεδομένα αυτά, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι η/18.10.2018 σύμβαση παροχής υπηρεσιών νομίμως είχε λυθεί μονομερώς κατόπιν έγγραφης δηλώσεως της αναδόχου, κατ' εφαρμογή του όρου του άρθρου 6 της συμβάσεως, λύση την οποία αποδέχθηκε και ο αντισυμβαλλόμενος Σύνδεσμος μη έχοντας καμία αξίωση κατά αυτής, η λύση δε επήλθε έναν μήνα μετά την ημερομηνία της έγγραφης αυτής δηλώσεως, ήτοι στις 20.4.2019. Σε κάθε περίπτωση, κατά την κρίση του διοικητικού πρωτοδικείου, η λύση της συμβάσεως κατ' εφαρμογή όρου αυτής δεν παραβιάζει το άρθρο 192 παρ. 3 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), στο οποίο ορίζονται περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ανάδοχος δικαιούται να προβεί στη διάλυση της συμβάσεως, καθώς το ως άνω άρθρο είναι εφαρμοστέο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υπάρχει πρόβλεψη στην ίδια τη σύμβαση. Περαιτέρω, το διοικητικό πρωτοδικείο λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) η/18.10.2018 σύμβαση παροχής υπηρεσιών είχε λυθεί νομίμως στις 20.4.2019, β) η αναιρεσίβλητη συνήψε με τον ανωτέρω Σύνδεσμο την/1.4.2019 σύμβαση παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο «Υπηρεσίες συμβούλου υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων», με διάρκεια από 1η.4.2019 έως 31.12.2020 και συνολική αξία αμοιβής 8.000 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι 4.000 ευρώ για το έτος 2019 και 4.000 ευρώ για το έτος 2020 και γ) κατά τον χρόνο ανακηρύξεως της, στις 11.5.2019, ως δημοτικής συμβούλου του Δήμου με τον συνδυασμό «.....» στις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου, εκκρεμής ήταν μόνο η/1.4.2019 σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ αυτής και του Συνδέσμου, η οποία είχε οικονομικό αντικείμενο κατώτερο των 5.000 ευρώ ετησίως, έκρινε ότι, κατά τον χρόνο ανακηρύξεώς της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου, δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό της νόμιμο κώλυμα για την υποψηφιότητά της, αλλά και την εκλογή της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου στην Εκλογική Περιφέρεια του Δήμου, απορριπτομένου του σχετικού λόγου ενστάσεως ως αβάσιμου. Εξάλλου, απορρίφθηκε και ο ισχυρισμός των αναιρεσιόντων ότι η διαδοχική σύναψη των δύο επίμαχων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών είχε ως σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010 και ότι ο συμβατικός δεσμός μεταξύ της και του ανωτέρω Συνδέσμου δεν διακόπηκε με την καταχρηστική λύση της/18.10.2018 συμβάσεως, δεδομένου ότι, κατά την κρίση του δικάσαντος δικαστηρίου, αφενός η ως άνω/18.10.2018 σύμβαση λύθηκε νομίμως κατ' εφαρμογή όρου αυτής, αφετέρου οι επίμαχες συμβάσεις είχαν εντελώς διαφορετικό αντικείμενο, το γεγονός δε ότι η είχε συνάψει στο παρελθόν και άλλες συμβάσεις με τον εν λόγω Σύνδεσμο δεν ασκεί καμία επιρροή, καθώς αυτές δεν ήταν εκκρεμείς κατά τον κρίσιμο χρόνο ανακηρύξεώς της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου. Εξάλλου, οι ήδη αναιρεσιόντες προέβαλαν με την ένστασή τους ότι η ανακήρυξη της αναιρεσίβλητης αρχικά ως υποψηφίας και κατόπιν ως δημοτικής συμβούλου είναι μη νόμιμη λόγω συνδρομής στο πρόσωπό της του κωλύματος του άρθρου 14 παρ. 2 περ. β' του ν. 3852/2010, σε συνδυασμό με το άρθρο 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006. Ειδικότερα, ισχυρίστηκαν ότι η είχε προσληφθεί στον Δήμο με την 5299/9.6.2015 απόφαση του οικείου Δημάρχου ως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 163 του ν. 3584/2007, θέση στην οποία υπηρετούσε και κατά την ανακήρυξή της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου, με ετήσιες τακτικές αποδοχές ύψους 10.500 ευρώ για το έτος 2015

και άνω των 10.000 ευρώ κατά το τρέχον έτος, όπως προέκυπτε από τα σχετικά χρηματικά εντάλματα πληρωμής, τα οποία είχαν αναρτηθεί στον ιστότοπο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Ωστόσο, κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσειόντων, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006 (το περιεχόμενο του οποίου είναι πανομοιότυπο με το άρθρο 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010), σε περίπτωση πρόσληψης Ειδικού Συμβούλου σε δήμο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, συντρέχει κώλυμα εκλογιμότητας στο πρόσωπο του προσλαμβανομένου προσώπου, εφόσον η σύμβαση που έχει συνάψει προβλέπει χρηματικό αντάλλαγμα ανώτερο των 5.000 ευρώ ετησίως, όπως συμβαίνει, εν προκειμένω, με την Οι αναιρεσειόντες επικαλέστηκαν και προσκόμισαν προς απόδειξη των ισχυρισμών τους, μεταξύ άλλων, τα εξής: α) την 5299/9.6.2015 απόφαση του Δημάρχου του Δήμου, με την οποία αποφασίστηκε η πρόσληψη της ως με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και β) χρηματικά εντάλματα πληρωμής της Αντιθέτως, οι αναιρεσίβλητοι προέβαλαν ότι δεν συντρέχει στο πρόσωπο της αναιρεσίβλητης το κώλυμα εκλογιμότητας του άρθρου 14 παρ. 2 περ. β' του ν. 3852/2010, καθώς η είχε προσληφθεί στον Δήμο ως με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, περαιτέρω δε, κατά τους ισχυρισμούς τους, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006, δεν είναι εφαρμοστέο στην προκειμένη περίπτωση. Προς απόδειξη των ισχυρισμών τους επικαλέστηκαν και προσκόμισαν, μεταξύ άλλων, την 7896/21.7.2015 σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου μεταξύ της και του Δήμου Το διοικητικό πρωτοδικείο, όσον αφορά την αναιρεσίβλητη

....., έλαβε ειδικότερα υπόψη ότι: α) οι υπάλληλοι του Δήμου, οι οποίοι συνδέονται με αυτόν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου δεν καταλαμβάνονται από το κώλυμα εκλογιμότητας του άρθρου 14 παρ. 2 περ. β' του ν. 3852/2010, β) η είχε προσληφθεί στον Δήμο ως με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με το άρθρο 163 του ν. 3584/2007, όπως προκύπτει από την 5299/9.6.2015 απόφαση του Δημάρχου του ως άνω Δήμου και την 7896/21.7.2015 σύμβαση εργασίας και γ) το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006 (το περιεχόμενο του οποίου είναι πανομοιότυπο με το άρθρο 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010 και θεσπίζει κώλυμα εκλογιμότητας για τα πρόσωπα που συνδέονται με τον δήμο με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από 5.000 ευρώ ετησίως) είναι εφαρμοστέο στην περίπτωση των προσώπων που έχουν προσληφθεί στον δήμο ως Ειδικοί ή Επιστημονικοί Συνεργάτες και παράλληλα έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, γεγονός που δεν προκύπτει για την Με τα δεδομένα αυτά, το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι, κατά τον χρόνο ανακηρύξεως της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου, δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό της νόμιμο κώλυμα για την υποψηφιότητά της, αλλά και την εκλογή της ως δημοτικής συμβούλου στην Εκλογική Περιφέρεια του Δήμου, απορριπτομένου του περί του αντιθέτου λόγου ενστάσεως ως αβάσιμου. Τέλος, εφόσον, κατά την κρίση του διοικητικού πρωτοδικείου, νομίμως ανακηρύχθηκαν ως υποψήφιοι δημοτικές σύμβουλοι η αναιρεσίβλητη και η αναιρεσίβλητη, κρίθηκε ότι παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση του ισχυρισμού των αναιρεσειόντων περί επηρεασμού του συνολικού εκλογικού αποτελέσματος από τη συμμετοχή τους στις δημοτικές εκλογές.

7. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010, κρίθηκε από το δικάσαν δικαστήριο ότι, κατά τον χρόνο ανακηρύξεως της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου του εκλογικού συνδυασμού «.....» στις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 για την εκλογή δημοτικών αρχών στον Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας, δεν υπήρχε εκκρεμής σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ αυτής και του Συνδέσμου, στον οποίο συμμετείχε και ο Δήμος, με συνολικό οικονομικό αντικείμενο ανώτερο των 5.000 ευρώ ετησίως, επομένως, δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό της νόμιμο κώλυμα για την ανακήρυξη της υποψηφιότητάς της, αλλά και για την εκλογή της ως δημοτικής συμβούλου στην Εκλογική Περιφέρεια του Δήμου Και τούτο διότι, κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσιόντων, η «στιγμαία» λύση της/18.10.2018 συμβάσεως παροχής υπηρεσιών μεταξύ της και του ως άνω Συνδέσμου, οικονομικού αντικειμένου ανώτερου των 5.000 ευρώ ετησίως, λίγες ημέρες πριν από την ανακήρυξη των συνδυασμών, καθώς και των υποψηφίων δημάρχων και δημοτικών συμβούλων των συνδυασμών που θα συμμετείχαν στις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 για την εκλογή δημοτικών αρχών στον Δήμο (11.5.2019) και η άμεση σύναψη νέας συμβάσεως παροχής υπηρεσιών μεταξύ των ίδιων συμβαλλομένων μερών με διαφορετικό αντικείμενο υπηρεσιών και αξία αμοιβής κατώτερη των 5.000 ευρώ ετησίως, είχε ως αποκλειστικό στόχο την καταστρατήγηση του σκοπού του νομοθέτη που αποβλέπει μέσω των διατάξεων του άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010 στην προστασία των συμφερόντων των Ο.Τ.Α. και την παράκαμψη του σχετικού κωλύματος εκλογιμότητας, είναι δε προφανές ότι ο συμβατικός δεσμός μεταξύ των ως άνω μερών δεν διακόπηκε με την εντελώς προσχηματική λύση της 599/18.10.2018 συμβάσεως, εξακολουθούσε δε να υφίσταται συνεχώς και αδιαλείπτως η ίδια συμβατική σχέση μεταξύ των ως άνω συμβαλλομένων μερών συνολικής αξίας, σε κάθε περίπτωση, μεγαλύτερης του κατά τον νόμο ορίου των 5.000 ευρώ ετησίως. Προς άρση του απαραδέκτου της ασκήσεως της κρινόμενης αιτήσεως ως προς τον λόγο αυτόν αναιρέσεως προβάλλεται με το εισαγωγικό δικόγραφο ειδικώς ο ισχυρισμός, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, όπως αυτές ισχύουν, ότι δεν υφίσταται νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας επί του κρίσιμου για την επίλυση της διαφοράς νομικού ζητήματος αν κατά τον έλεγχο συνδρομής των προϋποθέσεων των διατάξεων του άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010, σε περίπτωση συνάψεως περισσότερων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών μεταξύ του υποψηφίου δημάρχου ή δημοτικού συμβούλου και του δήμου, νομικού του προσώπου ή νομικού προσώπου στο οποίο ο δήμος συμμετέχει, πρόδηλα συναφών μεταξύ τους, αυτές λαμβάνονται συνολικά υπόψη ως προς το οικονομικό τους αντικείμενο, έστω και αν δεν βρίσκονται όλες σε ισχύ κατά τον χρόνο ανακηρύξεως των υποψηφίων και έστω και αν δεν έχουν το ίδιο αντικείμενο υπηρεσιών, λαμβανομένου υπόψη του κινδύνου «διάσπασης σε περισσότερες συμβάσεις και ταυτόχρονα προσχηματικής διαφοροποίησης κατά την περιγραφή του αντικειμένου τους προς καταστρατήγηση της ως άνω διάταξης». Ο ισχυρισμός αυτός προς άρση του απαραδέκτου της ασκήσεως της κρινόμενης αιτήσεως είναι βάσιμος διότι, πράγματι, κατά τον κρίσιμο χρόνο ασκήσεως της αιτήσεως αναιρέσεως, δεν υφίστατο νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας επί αυτού τούτου του κρίσιμου νομικού ζητήματος που επιλύθηκε σε υπόθεση υπό τα ίδια ή ουσιαδώς παρεμφερή πραγματικά περιστατικά προς αυτά που αντιμετώπισε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, επομένως, ο ως άνω λόγος αναιρέσεως προβάλλεται παραδεκτώς από την άποψη εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989, όπως αυτές ισχύουν, και είναι περαιτέρω εξεταστέος ως προς το βάσιμο αυτού. Όπως έχει ήδη κριθεί νομολογιακώς (Σ.τ.Ε. 1557/2004 7μ., 1534/2007, 2225/2007, πρβ. Σ.τ.Ε. 3226/2015 7μ.), κρίσιμος χρόνος συνδρομής ή μη του κωλύματος εκλογιμότητας που αφορά πρόσωπα συνδεόμενα με τον οικείο Ο.Τ.Α. με σύμβαση

οικονομικού αντικειμένου ορισμένης αξίας είναι η ημερομηνία ανακηρύξεως των υποψηφίων για τις δημοτικές εκλογές και, επομένως, αν κατά την ημερομηνία αυτή δεν υπάρχει εκκρεμής σύμβαση μεταξύ του οικείου Ο.Τ.Α. και των ανωτέρω προσώπων, τα εν λόγω πρόσωπα δεν κωλύονται να ανακηρυχθούν υποψήφιοι και να καταλάβουν αξίωμα άρχοντα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στην προκειμένη περίπτωση, κατά το κρίσιμο χρονικό σημείο, στις 11.5.2019, οπότε και ανακηρύχθηκαν οι υποψήφιοι συνδυασμοί και οι υποψήφιοι δήμαρχοι και δημοτικοί σύμβουλοι που θα συμμετείχαν στις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 για την ανάδειξη δημοτικών αρχών στον Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας, είχε ήδη, από 20.4.2019, λυθεί οριστικώς, χωρίς την ύπαρξη εκκρεμών αξιώσεων απορρεουσών από τη σύμβαση και τον νόμο από πλευράς εκτελέσεως και οικονομικής εκκαθάρισεως, όπως προκύπτει από τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε το διοικητικό πρωτοδικείο και δεν αμφισβητούν οι αναιρεσειόντες, η 599/18.10.2018 σύμβαση παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο «Περιβαλλοντικός έλεγχος όλων των εγκαταστάσεων του Συνδέσμου για την τήρηση των όρων των ΑΕΠΟ και την εναρμόνιση με τους όρους της Εθνικής και Κοινοτικής Αρχής» μεταξύ της και του Συνδέσμου, νομικού προσώπου στο οποίο συμμετείχε και ο Δήμος, με συνολικό οικονομικό αντικείμενο ανώτερο των 5.000 ευρώ ετησίως. Κατά τον ίδιο κρίσιμο χρόνο ανακηρύξεως της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου, η μόνη σύμβαση που εκκρεμούσε μεταξύ αυτής και του εν λόγω Συνδέσμου ήταν η αυτοτελής και εντελώς διακεκριμένη (σε σχέση με την προγενέστερη 599/18.10.2018 σύμβαση) ως προς τη διαδικασία καταρτίσεως, το είδος των υπηρεσιών και το οικονομικό αντικείμενο 246/1.4.2019 σύμβαση παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο «Υπηρεσίες συμβούλου υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων», με διάρκεια από 1η.4.2019 έως 31.12.2020 και ετήσιο οικονομικό αντικείμενο, όπως αναγράφεται στην οικεία σύμβαση, κατά τον χρόνο καταρτίσεώς της, ως συμφωνηθείσα χρηματική αντιπαροχή (βλ. Σ.τ.Ε. 1842/2006), 4.000 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι κατώτερο του επιτρεπόμενου κατά τον νόμο ορίου των 5.000 ευρώ. Με τα δεδομένα αυτά, νομίμως έκρινε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι, κατά τον χρόνο ανακηρύξεως της ως υποψηφίας δημοτικής συμβούλου, δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό της το κατά το άρθρο 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010 κώλυμα εκλογιμότητας και, επομένως, δεν συνέτρεχε λόγος ακυρώσεως της εκλογής της, ενώ ο λόγος αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλονται τα αντίθετα είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

8. Επειδή, περαιτέρω, προβάλλεται ότι η ειδική και σαφής πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 περί εφαρμογής του κωλύματος εκλογιμότητας του άρθρου 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006 (και ήδη άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010), ισχύει, ειδικώς για τους Ειδικούς Συμβούλους του οικείου δήμου, σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως αν αυτοί συνδέονται με τον οικείο δήμο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή εάν έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία. Προς άρση του απαραδέκτου της ασκήσεως της κρινόμενης αιτήσεως όσον αφορά τον ανωτέρω λόγο αναιρέσεως προβάλλεται με το εισαγωγικό δικόγραφο ειδικώς ο ισχυρισμός, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, όπως αυτές ισχύουν, ότι δεν υφίσταται νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας σχετικά με τα νομικά ζητήματα περί την ερμηνεία κανόνων δικαίου που τίθενται με τον ως άνω λόγο αναιρέσεως, τα οποία εξειδικεύονται κατά τρόπο επαρκή και συγκεκριμένο με την κρινόμενη αίτηση. Ωστόσο, ο ως άνω λόγος αναιρέσεως, όπως και ο αντίστοιχος ισχυρισμός προς θεμελίωση του παραδεκτού αυτού, κατά το μέρος που αφορά το ζήτημα της συνδέσεως του Ειδικού Συμβούλου με τον οικείο δήμο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, ερείδονται επί της εσφαλμένης προϋποθέσεως ότι το δικάσαν πρωτοδικείο εξέτασε τη φύση της σχέσεως εργασίας που συνέδεε την

ανακηρυχθείσα ως δημοτική σύμβουλο με τον Δήμο ως ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή στο πρόσωπό της του κωλύματος εκλογιμότητας που θεσπίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006 (και ήδη άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007, ενώ, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το περιεχόμενο της οποίας εκτέθηκε ανωτέρω, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι οι υπάλληλοι του δήμου, οι οποίοι συνδέονται με αυτόν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, όπως η, η οποία είχε προσληφθεί στον Δήμο με την 5299/9.6.2015 απόφαση του οικείου Δημάρχου ως με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007, δεν εμπίπτουν στο κώλυμα εκλογιμότητας που τίθεται με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 περ. β' του ν. 3852/2010, το οποίο, κατά τη ρητή γραμματική διατύπωση των εν λόγω διατάξεων, καταλαμβάνει μόνο τους υπαλλήλους του δήμου με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Περαιτέρω, ο ως άνω ισχυρισμός περί ελλείψεως νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας προς θεμελίωση του παραδεκτού της προβολής του ανωτέρω λόγου αναιρέσεως, κατά το μέρος που αφορά το ζήτημα αν η εφαρμογή του κωλύματος εκλογιμότητας του άρθρου 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006 (και ήδη άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010) εξαρτάται από το αν ο Ειδικός Σύμβουλος του οικείου δήμου έχει την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία ή όχι, είναι βάσιμος. Ως εκ τούτου, ο ως άνω λόγος αναιρέσεως ασκείται, κατά το μέρος αυτό, παραδεκτώσ από την άποψη εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 53 παρ. 3 του π.δ 18/1989, όπως αυτές ισχύουν, και είναι περαιτέρω εξεταστέος ως προς το βάσιμο αυτού, επί του οποίου λεκτέα τα ακόλουθα. Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006 (και ήδη άρθρου 14 παρ. 1 περ. στ' του ν. 3852/2010), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007, το κώλυμα εκλογιμότητας του άρθρου 29 παρ. 3 περ. α' του ν. 3463/2006 απορρέει από την τυχόν σύναψη μεταξύ του οικείου δήμου και του προσληφθέντος στον δήμο αυτόν Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού Συνεργάτη ή Επιστημονικού Συνεργάτη, των τελευταίων ενεργούντων ως αντισυμβαλλομένων του δήμου με την (παράλληλη προς την άσκηση των καθηκόντων του Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού ή Επιστημονικού Συνεργάτη) ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, συμβάσεως προμήθειας ή εκτελέσεως έργου ή παροχής υπηρεσιών ή παραχωρήσεως δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής υπηρεσίας χρηματικού αντικειμένου ανώτερου των 5.000 ευρώ ετησίως· τούτο δε, ανεξαρτήτως της ακυρότητας της συμβάσεως προμήθειας ή εκτελέσεως έργου κ.λπ. του Ειδικού Συμβούλου με τον δήμο, κατά το άρθρο 163 παρ. 7 εδάφ. β' του ν. 3584/2007. Το κώλυμα αυτό εκλογιμότητας δεν απορρέει από τη σύναψη της ίδιας της συμβάσεως πρόσληψης του Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού ή Επιστημονικού Συνεργάτη στον οικείο δήμο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, από την οποία αρχίζει η υποχρέωση του προσλαμβανόμενου για παροχή υπηρεσιών, κατόπιν σχετικής αποφάσεως του Δημάρχου, ο οποίος επιλέγει τα, κατά την κρίση του, πλέον κατάλληλα πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 163 παρ. 4 του ν. 3584/2007. Με τα δεδομένα αυτά, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με την κρινόμενη αίτηση είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

9. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω και μη προβαλλομένου άλλου λόγου αναιρέσεως, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Διάταξη

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει σε βάρος των αναιρεσιόντων, συμμετρως, τη δικαστική δαπάνη των αναιρεσιβλήτων, η οποία ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 26 Νοεμβρίου 2019 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 10ης Απριλίου 2020.

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος

Ο Γραμματέας

Δ. Σκαλτσούνης

Ν. Βασιλόπουλος

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το ζητήσουν την παραπάνω απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν κατά την αρμοδιότητά τους και τους Διοικητές και τα άλλα όργανα της Δημόσιας Δύναμης να βοηθήσουν όταν τους ζητηθεί.

Η εντολή πιστοποιείται με την σύνταξη και την υπογραφή του παρόντος.